

האליזר

עלון לשבת קודש



בס"ד

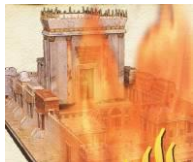
דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: תשעה באב

ג' אב תש"פ 1334 (שנה כה')

ההפטרה: "חזון ישעיהו" (ישעיה א')



פרשת דברים - עֵבֶת זֶזוֹן

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר

בערבה מול סוף בן פארן ובין תופל ולבן וחצרות ודי זהב" (א,א)

מנה כאן הפסוק ברמז את כל המקומות שהכעיסו ישראל את הקב"ה מפני כבודם של ישראל. מכאן אנו למדים כמה צריך להיזהר בכבוד הזולת ולכבד כל יהודי באשר הוא, ולא משנה לאיזה חוג, עדה או מעמד הוא משתייך. אם כן קשה, מדוע בהמשך הפרשה לגבי חטא המרגלים חזר משה והוכיחם בפירוט רב? והתשובה לכך היא משום כבוד הבריות! שהרי חטאו המרגלים בלשונם שהוציאו דיבה רעה על הארץ עד כי נכנס פחד גדול בלב כל העם ולא רצו להיכנס לארץ והחלו לבכות ולהתלונן למשה ואהרן. ובעוון זה נקבע אותו הלילה לבכייה לדורות שבו חל תשעה באב ובו נחרבו שני בתי המקדש. נמצא שהחטא שהוביל לחורבן הוא חטא לשון הרע, ואם חפצים אנו להיגאל עלינו להתחזק בכבוד הזולת ולסלק מתוכנו את הסיבה לחורבן ולגלות הארוכה והמרה הזו. ובפרט בימים אלו ששורר בארץ ובעולם הפחד מפני הנגיף המאלץ אותנו להסתובב עם מסיכה ברשות הרבים המזכירה לנו לסגור את הפה ולהצילנו מלשון הרע שכל כך הרבה הורס ומחריב ונתחזק באהבה ובכבוד הבריות.

שבת של אחדות בכביש 6

מעשה שהיה



אני משמש כרב קהילה במעלות תרשיחה. באחת השבתות הזמינה אותנו אימי המתגוררת באשקלון לשבת. באותה שבת חגגתי יום הולדת 33, אחותי ביקשה להצטרף אלינו לנסיעה. הנסיעה לאשקלון אורכת שעותיים, יצאנו 4 שעות לפני כניסת השבת חשבנו שזה יספיק, והייתה זו הפעם האחרונה שחשבנו כך. כשהגענו ליוקנעם הרכב קרטע ונכבה. החלטתי לנופף למכוניות עצרה לי מכונית, הנהג שהזדהה כמכונאי התנדב לבדוק את הרכב, לאחר בדיקה קצרה אמר: "יש לך בעיה עם הפלאג", כל העניין לקח 40 דקות. חידשנו את הנסיעה ונכנסנו לכביש 6 פתאום הרכב נעצר שוב. ירדנו לשוליים וכעבור 10 דקות הגיעה ניידת שירות, הטכנאי תיקן את התקלה. לאחר 10 דקות הרכב נעצר בשלישית, הגיע שוב הטכנאי וסידר את הכבלים הרופפים ובשלב הזה הבנתי שלא נגיע לאשקלון לשבת... 40 דקות לפני שבת חצי קילומטר מתחנת הדלק של כביש 6 הרכב החל מקרטע, איכשהו סחבנו עד התחנה ואז הרכב מת בפעם הרביעית. נותרו 8 דקות לשקיעה ופתאום קלטתי אנחנו עומדים לעשות את השבת בתחנת הדלק של כביש 6. נכנסתי לחנות וקניתי 10 לחמניות גדולות, שתי חבילות בייגלה וכמה קופסאות טונה, שילמתי ויצאתי. הספקתי לעדכן את אימי במצב שנוצר ולנתק את המצבר כדי שלא יידלק האור בפתיחת הדלתות. שבת נכנסה אנשים באו ושאלו: "אתה חרדי, לא נכנסה כבר שבת? אז איך אתה נוסע?", "זהו, שאני לא נוסע", "אז איפה תהיה השבת?", "כאן בתחנה, יש רק הצדקה אחת לחלל שבת, במקרה של פיקוח נפש, אתם רואים פיקוח נפש כאן?", אנשים התקשו לעזוב את התחנה, נהייתה המולה סביבנו, הם התיעצו מה לעשות. "רוצים לעזור לי?" שאלתי, "בטח, מה שתרצה, אני מוכן להחזיר אותך לצפון". "לא לצפון, יותר בכיוון מזרח, פשוט תצטרפו אלי למניין לתפילה ערבית, זה מאוד ישמח אותי" אמרתי. "בטח, נצטרף"

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב * שעון קיץ * סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8: 36- 8: 38

כניסת שבת: 7:24	יציאת שבת: 8:14	יציאת ש"ס ר"ת: 9:08
כניסת הצום: 7:41	חצות יום: 12:47	יציאת הצום: 7:56

השיבו. אחד מהם בעל מראה מכובד אמר לי: "מעולם לא התפללתי, אבל אני חייב להודות שאני מעריך מאד את העמידה שלך על העקרונות אני אצטרף", בסיום התפילה ערכנו על שולחן את סעודת שבת, כמה מהם ישבו סביבנו, נטלנו ידיים וקידשתי על הלחמניות, בצעתי ונתתי לכל אחד קצת טונה והתחלנו לשיר כמה שירים, אמרתי דבר תורה כשעשרים שלושים אנשים סביבנו. כולם התרגשו איתי והתקשו לעזוב את המקום... הם הביעו דאגה: "מה יהיה בלילה? אולי נביא לך שמיכות ואוכל?", אך אמרתי: "תכבדו אותי ואל תביאו כלום, אל תחללו את השבת בשבילי". וכשבקשו את מס' הטלפון שלי אמרתי שיבררו ב-144 במצאי שבת.... הלילה ירד ופתאום הגיעה התמודדות שכלל לא חשבתי עליה. קור נורא ירד היה זה תחילת החורף השטח פתוח ורוחות עזות החלו לנשב, אמרתי לאשתי: "את, אחותי ושני הילדים תשנו באוטו ואנו נישן על אחד הספסלים". ב-23:30 נשכבתי לישון, אני וג'יסי קופאים, לא העליתי על דעתי באיזו סכנה אנו נמצאים. בשעת חצות התעוררתי כולי רועד וחלוש, מס' אוטובוסים של אוהדים משתי קבוצות יריבות חזרו ממשחק בצפון, הם התאספו סביבנו שאחד מהם אמר: "בואו נכסה אותו שלא יקפא לנו", הם הסירו את הצעיפים שלהם האדומים והצהובים והניחו עלי, "אתה בסדר?" שאלו. "מאיפה הצעיפים האלו?" שאלתי. אחד מהם אמר: "תראה אחי, אנו אוהדים של שתי קבוצות הכי יריבות, ואין סיכוי שנשתף פעולה יחד אבל כששמענו מה עשיתם כאן בשביל השבת כולם התאחדו בשבילך וזרקו עליך את הצעיפים לחמם אתכם... ויש כאן עוד ערימה בשביל הנשים והילדים שבאוטו". היה שם מישור שהזדהה כרופא שאמר: "אני חושב שהיית רגע לפני היפותרמיה, אני מציע שתקפז ותרקוד...", "בואו תרקדו איתי" אמרתי והתחלתי לשיר "מי שמאמין לא מפחד" כולם החלו לשיר ולרקוד, אחרי שעה ארוכה נפרדתי מכולם בחיבוקים ונשיקות וחזרתי לספסל מזיע כולי....

במוצאי שבת הגיע זרם אדיר של טלפונים, אנשים התקשרו לשאול מה קורה ואיך שרדנו. רובם אמרו שהם מקבלים על עצמם לשמור שבת באופן מלא או חלקי ומאז ועד היום אני בקשר עם עשרות אנשים שפגשו אותי כביש 6 ורובם ככולם מכנים אותי "משה נעמן, הרב של כביש 6". כשחשבתי לעצמי במה זכיתי לקידוש שם שמים כזה שזיכתה רבים וכמובן אותי ואת משפחתי, כתלמידו של הרב משה לוי זצוק"ל השקעתי הרבה בספרו "מנוחת אהבה" זימנה לי ההשגחה את הזכות לחוות שבת עם עמך ישראל שיצאו מגדרם ושכחו את המחלוקות ביניהם לטובת השבת ושומריה. (אנשים מספרים על עצמם 11)

הלכות ערב תשעה באב

פינת ההלכה



- א. לא יטייל בערב תשעה באב אחר חצות יום (פ"ע סי' תקנ"ג ס"ב צהר"מ). וכן לא ב-ט' באב (חז"ע עמ' ס"ג). מותר ללמוד תורה בערב תשעה באב עד השקיעה (עמ' רמח).
- ב. בערב תשעה באב אסור מן הדין לאכול בשר ולשתות יין בסעודה מפסקת (פ"ע סי' תכ"א), ונהגו להחמיר שלא לאכול גם דגים (פ"ע ס"ב) ואסור לאכול שני תבשילים (פ"ע ס"א).
- ג. תבשיל שמורכב משני מאכלים (כגון: אורז וחומס, אורז ועדשים וכו') מותר. (נ"ח ס"ב) וכל זה שנוהג לאכול כך במשך כל ימות השנה (כ"ח ס"ב), ונהגו לאכול בסעודה מפסקת ביצים קשות שזה מאכל אבילים (פ"ע ס"ב צהר"מ כ"ח ס"ב) ויזהרו לא לאכול איתם עוד תבשיל (משנ"צ ס"ב יד).
- ד. לחם ומיני מאפה וכן גבינה ומוצרי חלב אינם נחשבים כתבשיל (תורת מועדים סי' ו' ס"ז, ט). פירות וירקות חיים [גם סלט ירקות אפילו מטובל (חז"ע עמ' רנה)] אינם נקראים תבשיל (פ"ע ס"ד) פירות וירקות כבושים אינם נקראים תבשיל (דוקא אם אפשר לאוכלם גם חיים כגון: מלפפון וכדו' אבל זיתים לא) (ס"ב) אבל מעושנים או מבושלים נקראים תבשיל (תורת מועדים וס"ב) מותר מן הדין לשתות חלב חם, תה או קפה, מ"מ בעל נפש יחמיר על עצמו (חז"ע עמ' רסח).
- ה. דין שני תבשילים הוא דווקא בסעודה מפסקת ואחרי חצות יום, אבל בסעודה קודם חצות יום או אחר חצות ודעתו לאכול אחריה סעודה מפסקת מותר בה"ל (פ"ע ס"ט).
- ו. בסעודה מפסקת נהגו לשבת ע"ג הרצפה (פ"ע ס"ז) [ואם יושב ע"ג קרקע ישים הפסק בגד כגון: שמיכה] אף הנשים צריכות לשבת על הרצפה (הליכות עולם ח"ב עמ' קנב) חלש וזקן או מי שאינו יכול לישב על הרצפה יכול לישב על ספסל נמוך שאינו גבוה מ-24 ס"מ (חז"ע עמ' רעג).
- ז. לכתחילה יזהרו שלא ישבו שלושה לאכול יחד כדי שלא יתחייבו בזימון (פ"ע ס"ח) מכל מקום בדיעבד אם אכלו יחד יזמנו (חז"ע עמ' רעד).
- ח. הצום מתחיל מהשקיעה א"כ קיבל בפירוש בפיו [אבל בליבו – לא!] לפני כן (פ"ע סי' תקנ"ג ס"א-ב). [אם קיבל בפירוש ומרגיש מאוד צמא, כל זמן שלא הגיע זמן השקיעה יכול לעשות התרה בפני שלושה ושותה כרצונו עד השקיעה]. (חז"ע ארבע תעניות עמ' רעה).

הלכות תשעה באב

- א. ביום תשעה באב [לפני 1952 שנים] אירעו צרות קשות לישראל ובפרט חורבן בית המקדש הראשון והשני (גמ' תענית כו:) ולכן תשעה באב אסור באכילה, שתיה, רחיצה, סיכה, נעילת נעלי עור ואישות [אין צריך להיזהר בהרחקות כהושטה מיד ליד וכו'] [ש"ע סי' תקנ"ד ס"א, ילקו"י עמ' תנה] וכן אסור ללמוד תורה.
- ב. הכל (בנים מגיל 13 ובנות מגיל 12) חייבים לצום [ש"ע סי' תקנה, תקנ"ד] ואף מעוברות ומניקות חייבות לצום [ש"ע סי' תקנ"ד ס"ה] וכן המוהל, הסנדק ואבי הבן [סי' תקנ"ד ס"ח בהרמ"א] חייבים לצום [משנ"צ ס"ק לה].
- ג. ואלו הפטורים מהצום: קטנים [שלא הגיעו למצוות], חולה אפילו שאין בו סכנה [כגון: נפל למשכב] וכן המפלת רח"ל או היולדת תוך 30 יום [ללידה מעת לעת] [ש"ע סי' תקנ"ד ס"ז ומשנ"צ ס"ק ט] וכן מעוברות ומניקות שיש להן חולי [אפילו שאין בו סכנה] או שהתינוק או העובר יינזקו מהתענית [ס"ז ס"ז]. זקן חלש ותשוש כוח פטור מהתענית [ילקו"י ארבע תעניות עמ' תכט].
- ד. כל הפטורים מהתענית אינם צריכים להתענות תענית שעות [היינו לצום למס' שעות] ואינם צריכים לאכול פחות משעור, מ"מ ראוי שיאכלו בצנעה, ויאכלו הנצרך [ס"ז].
- ה. אדם בריא שצם, אך עליו לבלוע גלולה נגד מחושי ראש או כאבי גרון וכדו', מותר לו לבלוע בלי מים, ואם יש בהם מתיקות ומשתמשים בהם דרך לעיסה או מציצה ואין בולעים אותם, יש להחמיר. ואם הם לצורך רפואת חולי פנימי וכיו"ב יש להקל בכל אופן, ואם קשה לו לבלועם רשאי להקל אף עם מעט מים ויזהר שלא ישתה רביעית בבית אחת [תורת מועדים סי' א ס"ג, ס"ק יג].
- ו. רחיצה אסורה בתשעה באב בין בחמים בין בצונן ואפילו להושיט אצבעו למים אסור [ש"ע סי' תקנ"ד ס"ז]. וכ"ש שאסור לרחוץ פניו [אא"כ הוא אסטניס] [משנ"צ ס"ק כב]. ואם היו ידיו מלוכלכות מותר רק להעביר את הכלכלוך [ש"ע סי' יא]. וכן לכלוכים בעינים [כגון: בבוקר] ודרכו לרוחצם במים מותר לרחוץ [סי' יא] ונשים המבשלות אוכל מותר להן להדיח את הירקות וכדו' כדרכן [בא"ח סעי' כב].
- ז. אין לשטוף את הבית בתשעה באב [ילקו"י מועדים עמ' תקפו] והמקל אחרי חצות ביום תשעה באב יש לו על מה לסמוך [ילקו"י ס"פ דרכי יוסף סי' תקנ"ד ס"ק ז, פסקי תשובות סי' תקנ"ד ס"כא].
- ח. בנטילת ידיים של שחרית וכן כשיוצא מבית הכסא נוטל עד סוף קשרי אצבעותיו [ש"ע סי' י] אך חולה האוכל פת, וכהן שנוטל ידיו לברכת כהנים נוטלים עד סוף הפרק [עמ' נל"א-נל"ב] ווממדת חסידות שכל אדם יכול ידיו שוב עד הפרק בלא ברכה במוצאי הצום [תורת מועדים ס"ז].
- ט. אסור לנעול נעלים של עור בתשעה באב אבל של בד, גומי או עץ מותר [ש"ע ס"פ סעי' טז], [קבבק מותר אפילו שהרצועה היא מעור [חזו"ע עמ' ש"א] ואם נגע בנעלים אלו צריך ליטול ידיו [בא"ח ס"כא]. קטנים מותרים בנעילת נעלי עור ומ"מ טוב לחנכם שינעלו נעלים שאינם של עור [חזו"ע עמ' ש"א]. מי שחייב ללכת בנעלי עור [כגון: חייל בתפקיד] טוב שישים מעט עפר בתוך מנעליו כדי לצאת ידי חובת כל הפוסקים [שו"ת נל"א יוסף ח"א סי' לה, עיין ש"ע סי' תקנ"ד ס"ז ומשנ"צ ס"ק לה] מ"מ כשיגיע לביתו יורידם [סי' לה].
- י. אסור ללמוד תורה בתשעה באב שנאמר "פקודי ה' משמחי לב" וכן לא חוק לישראל, אבל מותר ללמוד איוב, פרקים הרעים בירמיה, מדרש איכה ופירושים, קטעים מגמ' שעוסקים בחורבן ואבילות [כגון: מועד קטן פ' "אלו מגלחין", גיטין נה: ינח. סנהדרין קד.]. [ש"ע סי' תקנ"ד ס"א-ד ומשנ"צ ס"ז]. וכן מותר ללמוד ספרי מוסר המעוררים לתשובה [נצי"א ח"ב/כ"ו]. אבל לא קטעים של באורי פסוקים שמביאים לשמחה [חזו"ע]. ויש חיוב ללמוד תורה ביום זה במותר [ילקו"י ח"ה עמ' תקפ].
- יא. אין לקרוא תהילים בצום, מ"מ מותר דרך בקשה ותפילה כגון: על חולה וכיו"ב וכן יש להקל למי יודע ללמוד אלא קריאת תהילים שמותר [חזו"ע עמ' ש"א] ולנשים יש להקל לקרוא [ס"פ עמ' שטו]. קריאת עיתונים ושמיעת רדיו [חרדיים] אינם אסורים מן הדין והמחמיר תבוא עליו ברכה [ס"ז].
- יב. אין לומר שלום לחברו ואם אמרו לו שלום יענה בשפה רפה [ש"ע ס"ב]. ו"בוקר טוב" ו"ערב טוב" מצד הדין מותר ועדיף שלא [חזו"ע עמ' ש"א] מותר לשאול "מה שלומי" ולאחל "מזל טוב" [ס"ז].
- יג. בליל תשעה באב ובימוי יושבים בבית הכנסת על הארץ עד המנחה [ש"ע סי' תקנ"ט סעי' ג] [המנהג עד מעט אחרי חצות יום] [הרמ"א ס"ז, כה"ח ס"ק כ, אור לציון ח"ג פ"כט ס"יט, משנ"צ איש מלכה ס"ק ק]. וכן בבית המנהג שיושבים על הארץ [אור לציון לגר"צ אב"א שאול ח"ג פ"כט ס"יט, שו"ת אגרות משה אור"ח ח"ה סי' ט, מעין אומר ח"ג סי' כל עמ' קמ"א] [שאלות לרש"ל עובדיה יוסף דע"פ]. פסקי תשובות סי' תקנ"ד ס"ד ועוד] וכשיושב על הארץ צריך שיפסיק ע"י בד או כרית שאין גובהו מגיע לטפח (8 ס"מ), ואם הוא זקן או תשוש יקל עד ג' טפחים. וחייב לקום מפני רבו, אביו, זקן וכיו"ב אפילו שיושב על הארץ [תורת מועדים סי' י ס"ב-ג]. הנוסעים באוטובוס או במכונית רשאים לשבת כרגיל [פסקי תשובות סי' תקנ"ד ס"ד].
- יד. נהגו לישון בתשעה באב עם מזרון על הארץ ומי שאינו יכול ישן על המיטה. ומי שישן על שני כרים ישן רק על כר אחד, ויש שנהגו לשים אבן תחת הכרית [ש"ע סי' תקנה סעי' ב בהרמ"א].
- טו. מנהג ירושלים לומר בכל התפילות בברכת בונה ירושלים "נחם ה' את אבלי ציון וכו'" וחותרם "ברוך אתה ה' מנחם ציון בבנין ירושלים" [חזו"ע עמ' שז]. ואם שכח אומרה ב-"רצה" בלי חתימת

"בונה ירושלים" [היכן שאומרים "יעלה ויבא"], ואם לא אומרה ב"אלוקי נצור" כנ"ל (שם עמ' שעה).
 טז. אף שתשעה באב אסור בנעילת נעלי עור יש לברך ברכת "שעשה לי כל צרכי" בשם ומלכות (שם).
 יז. מנהג ירושלים (וכן הרשל"צ עובדיה יוסף והגאון בן ציון אבא שאול) להתעטף בציצית ולהניח תפילין בבית"כ בתפילת שחרית בתשעה באב [כולל תפילין ר"ת] (חזו"ע עמ' סא-סג) לשולחן ערוך המנהג להתפלל שחרית בלי טלית ותפילין ורק במנחה נהגו להתעטף בטלית ולהניח תפילין (ש"ע סי' תקנה ס"א), והנוהגים כן טוב שינהגו שכל אחד יתעטף בציצית ויניח תפילין בביתו קודם תפילת שחרית ויקרא עימה "קריאת שמע" [אחר שברך ברכות התורה] [כולל תפילין ר"ת] ואח"כ יוריד את הטלית והתפילין וילך לבית"כ להתפלל שחרית, ובתפילת מנחה יחזור ויתעטף בציצית ויניח תפילין בברכותיה (בא"ח דברים ס"כה, חזו"ע סס, כה"ח ס"ק א-ד, אור לליון לגר"צ אבא שאול ח"ג פ"כט ס"כב).
יח. לספרדים: במוצאי הצום מותר לכבס וללבוש בגדים מכובסים, להסתפר (ש"ע סי' תקנה ס"ד) ולרחוץ כל הגוף במים חמים, מותר לשאת אישה (תורת מועדים סי' יא ס"ג-ד). אבל נהגו שלא לאכול בשר ולא לשנות יין (ש"ע סי' תקנה ס"א) ולא לשמוע שירים עם מוזיקה (משנ"צ סי' תקנה ס"ק ז וא"ש מלחיה לכז מוז' ס"ק ז, חוקי חיים לגאון חיים פאלאגי ס' דברים עמ' קס עיין כי בא מועד לנ' חותה סי' תקנה עמ' קמז) ולא לברך "שהחיינו" (כה"ח ס"ק ח) עד יום העשירי [יום שישן] עד שקיעת החמה (ש"ע סי' תקנה ס"א, ילקו"י עמ' תסט).
לאשכנזים: במוצאי הצום אע"פ שנוהגים בכל שנה להחמיר ברחיצה (במים חמים), כיבוס ותספורת עד למחרת [עשירי באב] עד חצות יום (הרמ"א סי' תקנה ס"א ומשנ"צ ס"ק ג) השנה שעשירי באב הוא יום שישי ערב שבת מותר להתרחץ, להסתפר ולכבס במוצאי תשעה באב לכבוד שבת (משנ"צ סס, ילקו"י עמ' תע). נוהגים שלא לאכול בשר ולא לשנות יין עד יום עשירי באב [יום שישי] בחצות יום (הרמ"א סי' תקנה ס"א) וכנ"ל לגבי שירים עם מוזיקה (משנ"צ סי' תקנה ס"ק ז, פסקי תשובות שם ס"ב).
 יט. מותר ביום שישי אע"פ שהוא עשירי באב, לטעום מהתבשילים שיש בהם בשר, כדי לקיים מצוות "וטועמיה" בערב שבת (ילקו"י עמ' תסט).
 כ. במוצאי הצום מברכים "ברכת הלבנה" ואם אפשר ינעלו קודם נעלי עור ויטעמו משהו (חזו"ע עמ' תי).

הלכות שבוע שחל בו תשעה באב

א. מנהג הספרדים שלא לרחוץ כל גופו במים חמים בשבוע שחל בו תשעה באב, ומנהג האשכנזים מר"ח אב (חזו"ע עמ' רלח, עיין ש"ע סי' תקנה ס"טז). אבל במים צוננים מותר לרחוץ אף עם סבון (כה"ח ס"ק קפו, חזו"ע סס) ואם קשה לו בקרים רשאי להוסיף מעט מים חמים להפשיר מעט את קרירות המים (אור לליון ח"ג עמ' רנה, פסקי תשובות סי' תקנה ס"מח).
 ב. לצורך רפואה (חזו"ע עמ' רמז), אשה לצורך מצוותה (הרמ"א סס), או קטנים שלא הגיעו לחינוך (5-6) רשאים להתקלח במים חמים כרגיל (חזו"ע עמ' רמה). מ"מ קטנים מגיל חינוך עד גיל מצוות רשאים להתקלח בפושרים, מעט חמים כדי להעביר צינתם, כל שאינם נהנים מחום המים (עיין פסקי תשובות סס).
 ג. אסור להסתפר ולהתגלח בשבוע זה (ש"ע סי' תקנה ס"יז) ואפילו למוהל, סנדק ואבי הבן ביום המילה (יח"ד ח"ו סי' לו) וכן לחתן ב-7 לחופתו אסור (תורת מועדים ס"כט) אבל שיער שפם שמפריע לאכילה מותר לקצוץ (ש"ע ס"יג) ולאישה מותר להסתפר (תורת מועדים ס"כו). מ"מ אסור לספר את הקטנים (ש"ע ס"יד) אפילו שלא הגיעו לגיל חינוך (ש"ע ס"יד כה"ח ס"ק קע"ג) ומותר להסתרק (משנ"צ ס"ק כ).
 ד. מותר מעיקר הדין לגזוז ציפורניים בשבוע זה, ואף הנוהג להחמיר בזה, אם ציפורניו עודפות על הברש רשאי לגוזזם (חזו"ע) וכן לאשה מותר במקום מצוה (משנ"צ ס"ק כ).
 ה. אסור לכבס בגדים (ואפילו במים בלבד) ואפילו אין לו אלא בגד אחד היינו בין עליון בין תחתון, וכן מגבות, מפות שולחן, סדינים וכו' (ש"ע ס"מ) ואפילו בגדי קטנים אסור (ש"ע ס"יד) מ"מ נוהגים להקל לכבס הנצרך בבגדים של תינוקות קטנים ביותר (עד גיל 3) ויכבסו בצינעה (ש"ע ס"יד כהרמ"א, ובמ"א, תורת מועדים סס). "וניקוי יבש" דינו ככיבוס האסור (סס). מותר להגץ בגדים בשבוע זה (חזו"ע עמ' רלח). מותר לצחצח נעלים (תורת מועדים סי' ה ס"לט). מותר לנקות כתם מבגד (חזו"ע עמ' רלג).
 ו. **אסור ללבוש בגדים** (גם מצעים למיטות) **מכובסים בשבוע זה** (ש"ע ס"ג) והאיסור בין לגדולים בין לקטנים [מגיל שמבינים את משמעות החורבן] והתקנה ללבוש קודם שבוע זה בגד מכובס **זמן מועט (מס' דקות כשמזיע הרבה ואם אינו מזיע ילבשם כחצי שעה או שעה** (אור לליון ח"ג פ"סז ס"א, עיין חזו"ע עמ' רכט-רלכ, הלכות עולם ח"ב עמ' קמז) **ואז אין עליו דין בגד מכובס** (ויכין לו מלאי כנדרש) **ויוכל ללבושם בשבוע זה**. ואם לא הכין יכול להכין בשבת זו באופן שילבש בגדים מכובסים בער"ש ולמחרת ילבש בגדים אחרים מכובסים, וכן כשקם ממנוחת הצהרים יכול להחליף בגדים אחרים ובאופן זה אין לחוש לאיסור הכנה משבת לחול, כיון שנהנה מן הבגדים ביום השבת (הלכות עולם ח"ב עמ' קמז). גופיות וגרבים מכובסים מותר ללבוש בשבוע שחל בו תשעה באב מעיקר הדין וטוב להכין גם אותם כמו בגדים (ללבוש מס' דקות וכו' לפני כן וכנ"ל) (חזו"ע עמ' רכט, רלכ).
 ז. אם שכחו להכין מותר להניח הבגד על קרקע [חולותאדמה] שעה אחת ואח"כ ללבושו (חזו"ע עמ' רלכ).